

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 39/2008 vp

Hallituksen esitys laeiksi sosiaalihuoltolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain sekä kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännösten muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 4 päivänä marraskuuta 2008 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi sosiaalihuoltolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain sekä kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännösten muuttamisesta (HE 188/2008 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Riitta Kuusisto, sosiaali- ja terveysministeriö
- edunvalvonta-asiamies Marja Eronen, Suomen Reumaliitto ry
- toiminnanjohtaja Pirkko Karjalainen, Vanhustyön keskusliitto.

Lisäksi Suomen Kuntaliitto on antanut kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain ja kansanterveyslain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksiä niin, että vuoden 2005 alusta aloitettu kotihoidon kokeilu voi jatkua vuoden 2010 loppuun.

Lakien voimaantulosäännöksissä ehdotetaan myös säädettäväksi kunnan tai kuntayhtymän mahdollisuudesta irrottautua kokeilusta. Lisäksi

ehdotetaan säädettäväksi kokeilun jatkumisesta niissä tilanteissa, joissa kokeilussa mukana oleva kunta lakkaa kuntajaon muutoksen johdosta. Tällöin kokeilu jatkuisi muutoksen seurauksena muodostuneessa kunnassa, jollei tämä ilmoita sosiaali- ja terveysministeriölle irrottautuvansa kokeilusta.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Kotihoidon kokeilu on mahdollistanut sosiaali- huoltolain mukaisten kotipalvelujen ja kansanterveyslain mukaisen kotisairaanhoidon toteuttamisen saman toimielimen alaisuudessa riippumatta siitä, miten sosiaali- ja terveyspalvelut on kunnassa muutoin organisoitu. Saadun selvityksen perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta pitää perusteltuna kotihoidon kokeilun jatkamista kahdella vuodella. Myös ehdotettu kuntien mahdollisuus irrottautua kokeilusta on tarkoituksenmukainen. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Valiokunta toteaa käsityksensä, että väliaikaisesta lainsäädännöstä tulee tämänkin lain piiriin kuuluvissa kysymyksissä pyrkiä mahdollisimman nopeasti pysyvään lainsäädäntöön. Lakien voimassaolon jatkamista on perusteltu muun muassa palvelurakennemuutoksen ja valmisteltavana olevan terveydenhuoltolain yhteydessä toteuttavaksi aiotuilla muutoksilla. Perustelujen mukaan kokeilulait tullaan todennäköisesti korvaamaan pysyvällä lainsäädännöllä jo ennen vuoden 2010 loppua. Valiokunta pitää pysyvän lainsäädännön aikaansaamista tärkeänä myös sen vuoksi, ettei kokeiluun enää hyväksytä uusia kuntia, mikä saattaa kokeilun ulkopuo-

lelle jäävien kuntien osalta hidastaa hyvien käytäntöjen omaksumista.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kotihoidossa on pidetty käytännössä ongelmallisen puutteellista tiedonsaantia asiakkaan terveyteen liittyvistä seikoista. Tämän on koettu jopa vaarantavan asiakasturvallisuutta. Valiokunta korostaa tässä yhteydessä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyön merkitystä. Sekä tiedonsaannin että palvelujen kokonaisvaltaisen ja asiakkaan edun mukaisen toteuttamisen kannalta on keskeistä, että palvelutarpeet arvioidaan huolellisesti ja että annettavat palvelut ja asiakkaan tilanne kirjataan palvelusuunnitelmaan. Myös käytännön työssä tulee huolehtia siitä, että henkilöstöllä on asiakkaan itsemääräämisoikeutta ja yksityisyyttä kunnioittavalla tavalla saatavissa työn asianmukaisen suorittamisen kannalta tarpeelliset tiedot asiakkaan tilanteesta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
vpj. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
jäs. Risto Autio /kesk
Maria Guzenina-Richardson /sd
Arja Karhuvaara /kok
Anneli Kiljunen /sd
Jukka Mäkelä /kok

Håkan Nordman /r
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /kesk
Anni Sinnemäki /vihr
Lenita Toivakka /kok
Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.